

[Avoimen tiedon keskus](#) > [Blogi](#)08.09.2023 **OSC Blogi: Avoin oppiminen** Kuuntele

on täällä

Avoin oppiminen on monelle JYU:läiselle jo tuttua, esimerkiksi avoimia oppimateriaaleja tehdään jo paljon. Tavoitteena onkin nyt tukea erityisesti oppimateriaalien avaamista ja niiden löydettävyyttä ohjeiden, linjauksen ja opetusten avulla.

SISÄLLYSLUETTELO

[Mitä avoin oppiminen on?](#)[Miksi oppimista avataan?](#)[Miten oppimista voi avata?](#)[Oppimateriaalin avaajan muistilista](#)[Mistä saa apua?](#)[Lähteet](#)

Opettaja on suunnitellut kurssilleen ryhmätyötehtävän, jossa opiskelijat tekevät ryhmissä määritelmiä oman tieteenalansa termeistä.

Termimääritelmät viedään Wikipediaan¹ ja niistä tehdään oppimateriaalia.

- Osa ryhmistä innostuu tekemään dioja ja osa tiiviin videon. Osa muokkaa aihealueen opettamisesta lukio-opetukseen soveltuvia tuntisuunnitelmia. Yksi ryhmistä on kiinnostunut verkkopedagogiikasta ja valmistelee hauskan roolipelin, jossa oppijat ottavat itselleen tutkijahahmon, jonka näkökulmasta pääsee tutustumaan aiheeseen.
- Opiskelijaryhmät esittelevät termin muille oppimateriaalinsa avulla ja saavat siitä vertaispalautetta, jonka avulla voivat vielä muokata materiaaliaan. Opiskelijoita opastetaan avaamaan materiaalinsa kansallisessa Avointen oppimateriaalien kirjastossa. Siten heillä on mahdollisuus näyttää avoimesti käytännön osaamistaan jo ennen valmistumistaan.
- Kurssin edetessä opettaja koostaa ryhmien oppimisprosessista oman oppimateriaalinsa, jonka hänkin avaa Avointen oppimateriaalien kirjastossa. Toisten yliopistojen opettajat keuhvat sitä vertaisarviointitoiminnolla ja viittaavat siihen omissa oppimateriaaleissaan.

Muun muassa tällaista on avoin oppiminen.

Mitä avoin oppiminen on?

Avoin oppiminen on yliopistonäkökulmasta osa avointa tiedettä ja tutkimusta, ja siten yksi tapa, jolla voi tuoda tutkimustuloksia esiin. Avoin oppiminen on oppijälhtöistä. Oppimisen avaaminen tarkoittaaakin oppimaan pääsemisen ja osallisuuden laajentamista suurelle yleisölle

(Avoimen oppimisen koordinaatio, Tieteellisten seurain valtuuskunta 2022, 8). Siihen kuuluvat avoimet oppimis- ja opetuskäytänteet sekä avoimet oppimateriaalit.

Avoimilla oppimis- ja opetuskäytänteillä opetuksesta on tarkoitus tehdä jaettavaa, läpinäkyvää ja jatkojalostettavaa, esimerkiksi vertaisoppimisen avulla, hyödyntämällä MOOCeja tai osallistamalla oppijoita suunnittelemaan omia opintopolkujaan (Avoimen oppimisen koordinaatio, Tieteellisten seurain valtuuskunta 2022, 9).

Avoimen oppimisen eri vaihtoehtoja voi alkaa kokeilla vähitellen, ja yksi aloitusmahdollisuus on kokeilla avoimen oppimateriaalin tekemistä, ja kertoa opiskelijoille avoimuuden muodoista. Avoin oppimateriaali onkin laaja käsite: se on oppi-, opetus- tai tutkimusmateriaaleja, jotka on avattu joko yleiseen käyttöön tai lisensoitu avoimella lisenssillä (Avoimen oppimisen koordinaatio, Tieteellisten seurain valtuuskunta 2022, 8). Niiden avaaminen tapahtuu yleensä [Creative Commons -lisenssien](#) avulla, ja yleisimmin käytettyjä ovat CC BY -alkuiset lisenssit, jotka ohjaavat materiaalin käyttäjää viittaamaan materiaaliin. Avoimiin oppimateriaaleihin siis useimmiten viitataan aivan kuten julkaisuihinkin.

Miksi oppimista avataan?

Unescon tavoitteena on ollut 2000-luvun alusta saakka kannustaa oppimateriaalien avaamiseen. Oppimisen avaamisen taustalla on siis ajatus globaalista koulutuksellisesta tasa-arvosta: jokaisella tulee olla mahdollisuus oppia ja löytää oppimisensa tueksi laadukkaita oppimateriaaleja. Avoimet oppimateriaalit tukevat myös itseopiskelua uudella tavalla. Niiden avulla on mahdollista tuoda tutkimustuloksia suuren yleisön saataville helposti ymmärrettävässä muodossa, sillä esimerkiksi lyhyen opasvideon avulla suuren yleisön voi olla helpompi oppia uudesta aiheesta kuin lukemalla tieteellistä termistöä sisältävä tutkimusartikkeli.

Avoimen oppimisen etuja opiskelijalle, esimerkiksi

jatkuva oppiminen

kertaaminen

oman osaamisen kehittäminen

oppimateriaalien monikäyttöisyys ja muokattavuus eri tieteenaloihin tutustuminen mm. sivuaineita, täydentää koulutusta tai opiskelupaikkaa valitessa sekä yhteiskunnallinen vuorovaikutus.

Opiskelija voi julkaista myös omia oppimateriaalejaan ja tuoda näin osaamistaan esille verkostoissaan ja potentiaalisille työnantajille.

Oppimateriaalien avaamisen hyötyjä opettajille ja tutkijoille ovat puolestaan esimerkiksi

profiloituminen laadukkaiden oppimateriaalien tekijänä ja/tai taitavana vertaisarvioijana uudet ideat aihesisältöjen käsittelyyn, pedagogiseen toteutukseen tai kurssisuunnitteluun työn tehostaminen kollegoiden oppimateriaaleja hyödyntämällä yhteistyömahdollisuudet ja verkostoituminen osaamisen kehittäminen sekä yhteiskunnallinen vuorovaikutus.

Myös koulutuksen järjestäjille on eri tarkoituksiin ja asteille tarkoitettuista avoimista aineistoista paljon etuja. Lisäksi ne avaavat yhteistyömahdollisuuksia ja yhtenäiset käytännöt esimerkiksi aineistojen löydettävyyteen ja lisensointiin liittyen selkeyttävät työnkulkuja.

(Listaukset: Avoimen tiedon keskus 2023a.)

Miten oppimista voi avata?

Kuten muissakin avoimen tieteen ja tutkimuksen osa-alueissa, ei oppimisessakaan tarvitse tehdä kaikkea heti. Esimerkiksi oppimateriaalin avoimuus on aina tekijän oma valinta, ja materiaalin avaamista kannattaa harjoitella kuten muitakin tutkimukseen ja opettamiseen liittyviä taitoja.

Kansallisesti puhutaankin osaamistasoista: aluksi on hyvä harjoitella hyödyntämään avoimia oppimateriaaleja, sitten alkaa tuottaa omaa avointa oppimateriaalia ja vertaisarvioida toisten materiaaleja sekä lopulta voi perehtyä avoimeen oppimiseen syvällisesti esimerkiksi aihetta tutkien (Avoimen tieteen koordinaatio, Tieteellisten seurain valtuuskunta 2021, 18).

JYU:ssa on tarjolla tukea avoimeen oppimiseen Avoimen tiedon keskuksessa. [Avoimen oppimisen koulutukset](#) alkavat tänä syksynä, ja niissä keskitytään tällä hetkellä pitkälti avointen oppimateriaalien tekemiseen ja hyödyntämiseen – niistä onkin hyvä lähteä liikkeelle.

Avoimen oppimateriaalin kannalta keskeiset sijainnit ovat kirjaston [JYKDOK-tietokanta](#) ja kansallinen [Avointen oppimateriaalien kirjasto](#) (aoe).

Aoe:ssa voi avata omaa materiaaliaan Haka-tunnuksilla kirjautumalla, ja aoe ohjaa käyttäjää eteenpäin. Materiaalin voi lisätä joko tiedostona tai linkkinä. Tekijän tiedot kannattaa kirjata tarkoin yhdessä affiliaation kanssa, sillä aoe:ssa valittavissa olevat lisenssit ovat CC BY - alkuisia eli ne vaativat materiaalin käyttäjiä viittaamaan sen tekijään – aivan kuten perinteisessä julkaisemisessakin.

Materiaalin löytämistä helpottaviksi avainsanoiksi valitaan [YSO-sanoja](#). YSO-sanojen lisäksi avainsanoiksi voi lisätä esimerkiksi hankkeen lyhenteen, mikä helpottaa tietojen kokoamista hankkeen verkkosivuille.

Aoe:ssa voi toimia myös toisten avaamien oppimateriaalien arvioijana ja antaa omalla nimellään avointa käyttäjäpalautetta. [Ohjeet palautteen antamiseen](#) ovat aoe:n käyttöohjeiden ohjeistus arvioimiseen -osiossa.

Näin oma oppimateriaali avataan aoe:ssa (Avointen oppimateriaalien kirjasto 2020):

Tämän sisällön näyttäminen
edellyttää markkinointievästeiden
hyväksymistä.

Muokkaa evästeasetuksia

JYKDOK on puolestaan keskeinen sijainti, kun etsitään toisten avaamia oppimateriaaleja, sillä kaikki aoe:ssa avatut materiaalit näkyvät [JYKDOKin avoimet oppimateriaalit -välilehdellä](#). Tutusta JYKDOKista opiskelijoidenkin on helppo löytää avointa oppimateriaalia, ja aihehaut onnistuvat siellä julkaisuista tuttuun tapaan.

Oppimateriaalin avaajan muistilista

Varmistetaan materiaalin käyttöoikeudet

Kaikki on omaa materiaalia (mukana ei ole esim. Kopiosto-luvalla käytettyä materiaalia) tai käytetty materiaali on avattu sopivalla lisenssillä tai on saatu lupa materiaalin käyttämiseen ja jos mukana on useita tekijöitä, on avaamisesta sovittu etukäteen. Sopimusmallipohjia saa tarvittaessa [lakipalveluista](#).

Varmistetaan saavutettavuus

Usein kyse on vain tavasta toimia, esimerkiksi käytetään tyylityökaluja tekstin käsin muokkaamisen sijasta

Vinkki! Moniviestin tekee automaattitekstityksiä videoihin

Avataan tiedot Avointen oppimateriaalien kirjastossa (aoe).

Tekijöiden ja julkaisijan (JYU) tiedot näkyvissä

[Lisenssin valinta](#)

Sisällön tiivis kuvaus ja avainsanat.

Keväällä 2023 avointen oppimateriaalien tueksi julkaistiin myös [JYU:n oma linjaus avoimista oppimateriaaleista](#), joka muun muassa suosittelee oppimateriaalien avaamista Creative Commons -lissessä aoe:ssa ja hyödyntämään sekä toisten avaamaa oppimateriaalia että

toteuttamaan avoimia oppimis- ja opetuskäytänteitä (Avoimen tiedon keskus 2023b).

Mistä saa apua?

JYU:ssa oppimateriaalien avaamisessa auttaa Avoimen tiedon keskus. Sen [avoimen oppimisen koulutuksiin](#) voivat osallistua kaikki JYU:läiset ja [sähköpostitse voi tarvittaessa kysyä täsmäapua](#) tai [tilata räätälöidyn tietoiskun](#).

Lähteet

Avoimen tiedon keskus (2023a). Miksi avointa oppimista? Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. URL: <https://openscience.jyu.fi/fi/avoin-oppiminen/miksi-avoimuus-oppimisessa> (Linkki tarkastettu 3.7.2023.)

Avoimen tiedon keskus (2023b). Oppimateriaalien avoimuuden linjaus, Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. URL: <https://openscience.jyu.fi/fi/avoin-oppiminen/avoimet-oppimateriaalit/avoimet-oppimateriaalit-jyu-linjaus> (Linkki tarkastettu 19.6.2023.)

Avoimen tieteen koordinaatio, Tieteellisten seurain valtuuskunta (2022). Oppimisen ja oppimateriaalien avoimuus. Korkeakoulu- ja tutkimusyhteisön kansallinen linjaus ja toimenpideohjelma 2021–2025. Osalinjaukset 1 (Oppimateriaalien avoin saatavuus) ja 2 (Avoimet oppimis- ja opetuskäytännöt). Vastuullisen tieteen julkaisusarja 16:2022. Helsinki: Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta. DOI: <https://doi.org/10.23847/tsv.419> (Linkki tarkistettu 17.4.2023.)

Avoimen tieteen koordinaatio, Tieteellisten seurain valtuuskunta (2021). Oppimisen avoimuuden suosituksia 2021. Vastuullisen tieteen julkaisusarja 8:2021. Helsinki: Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta. DOI: <https://doi.org/10.23847/tsv.80> (Linkki tarkistettu 19.6.2023.)

Avointen oppimateriaalien kirjasto (2020). Avointen oppimateriaalien kirjaston käyttöohjeet. Helsinki: CSC. Ohjevideo, 1.9.2020. URL: urn:nbn:fi:oyerfi-202209_00023219_0 (Materiaali

päivitetty 11.1.2022, linkki tarkastettu 19.6.2023.) CC BY 4.0.

1 Lisätietoa Wikipedian mahdollisuuksista opetuksessa informaatiolukutaidon näkökulmasta: Bridges, Laurie M; Pun, Raymond & Arteaga, Roberto A. (2021). Wikipedia and Academic Libraries: A Global Project. Ann Arbor: Maize Books. URL: <https://doi.org/10.3998/mpub.11778416> (Linkki tarkastettu 3.7.2023.) CC BY.

Marjo Vallittu

Informaatikko, Avoimen tiedon keskus

Haluatko kirjoittaa OSC Blogiin? Ota yhteyttä julkaisukoordinaattori [Sini Tuikkaan](#).

Blogiteksti on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](#).

Avoimen tiedon keskus

In English

Kirjasto

Tiedemuseo

JYU ja avoin tiede

Julkaisujamme

Blogi

Aiemmat blogikirjoitukset

OSC-tech

Kirjastorakennuksen peruskorjaus

OSC intranet

Uutiset

- [Jyväskylän yliopiston kirjasto Lähde avautuu maanantaina 30.8. 24.08.2021](#)
- [Ylistönrinteen kirjasto suljetaan muuton vuoksi to 24.6.2021 22.06.2021](#)
- [Lähde-kirjaston ravintolapalveluiden toteuttajaksi valittiin Compass Group 28.05.2021](#)
- [Rakennustyömaan viikkotiedote, viikko 21 26.05.2021](#)
- [The renovated Library Building will have a science and art education centre open for public 21.05.2021](#)

Avoimen tiedon keskus

Kirjasto

PL 35 (B, Lähde)
40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Käyntiosoite:
Seminaarinkatu 15 (B, Lähde)

Tiedemuseo

Saavutettavuusseloste

Tiedekunnat

Humanistis-yhteiskuntatieteellinen
Informaatioteknologia
Kasvatustieteet ja psykologia
Kauppakorkeakoulu
Liikuntatieteellinen
Matemaattis-luonnontieteellinen

Yliopiston erillislaitokset ja palvelut

Avoin yliopisto
Monikielisen akateemisen viestinnän keskus
Movi
Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

Koulutuksen tutkimuslaitos

Digipalvelut

Kansainväliset palvelut

Korkeakoululiikunta

Tutkimuspalvelut

Viestintäpalvelut

Yliopistokauppa SOPPI

Yliopistopalvelut

Jyväskylän yliopisto

PL 35

FI-40014 Jyväskylän yliopisto

Käyntiosoite: Seminaarinkatu 15

Puh. (014) 260 1211

Fax (014) 260 1021

Yliopiston laskutusosoitteet

Y-tunnus 0245894-7

ALV-numero FI02458947

Jyväskylän yliopisto

Seuraa meitä:

[Tietosuoja](#) | [Evästeasetukset](#)